РІК 1929. Березень. Ч. III.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

АПОСТОЛЬСЬКА КОНСТИТУЦІЯ Й. С. ПАПИ ПІЯ XI.

про загальний ювилей надзвичайний в 1929 р.

ПІЙ ЕПИСКОП

СЛУГА БОЖИХ СЛУГ

НА ВІЧНУ ПАМЯТЬ!

За особливою ласкою Божою розпочинаємо пятьдесятий рік священства та як Отець всіх вірних нічого не бажаємо і не могли бажати більш цього, щоби враз з Нами всі сини злучені серцем і молитвою, дякували Господеві та благали у Него помочі як для Нас самих так і для повіреної Нам Церкви, що окружена стільки злом і так многими небезпеками; а бажаємо щоби всі скріплені цею помічю змогли причинитися до поширення і збільшення віри та більшого усвячення життя — за чим глядимо особливе у духовенства.

А з цим лучиться дуже мила, неповздержна та ревна, ця чудова однодушність в складанню Нам з цего приводу побажань, в приватних і прилюдних молитвах до Бога на початку цего року, та в радісних обявах, що дійшли до Нас зі всіх сторін. Так велике і так негайне порушення

душ доказує як найвимовніще, що добрі діти беруть участь не тільки в журбах і тяготах але і в радости та веселости Вітця ізза цеї якоїсь мовби конечности, що є основою і ладом родинно-суспільного життя. Бо головним законом любови є її виява не так словами як ділами і то такими ділами що виявляються в якійсь взаїмній участи в добрах.

Цей самий закон вяже і нас так тісно, що ділимося по можности з Нашими найдорозшими синами Нашим добром і закликуємо їх до участи в Нашій радости через це, що подаємо скарби небесних ласк, що їх роздача в Наших руках, щоб збогатити особисту втіху Вітця спільною радістю та хісном синів.

Томуто слідкуючи за Нашими попередниками перш за все за Львом XIII рішили Ми проголосити всьому християнському світові другий надзвичайний святий рік в виді загальното ювилея, що треватиме через цілий рік аж до кінця місяця грудня.

Надіємося усильно, що по отворені вітцівською щедрістю жерел Церкви на протязі цілого цего часу, всі вірні вже тепер так ревно і охотно будуть користати з цих спасенних засобів, що поправляться приватні і прилюдні обичаї, що скріпиться сила віри, що викрешеться огонь побожности. Бо якщо в християнськім народі загорить яркійше ревність в молитві, що то Ми її часто, тай недавно поручали, то осягнемо Ми і Церков найсильніщу опору в цих, особливо для християнської суспільности дуже важких часах. Переняті цею самою думкою і ведені цею самою надією що і щ. п. Наш попередник Лев XIII, оголошуємо також і Ми святий Ювилей і »напоминаємо та заохочуємо всіх, що їм лежить на серці справа спасення, щоб дещо скупилися та свої думки затоплені в дочасности взнесли до лучшого; це буде в спасення не тільки одиницям але цілій суспільности, бо скільки душевного поступу в одиницях стільки й праведности і чеснот в прилюднім житті і обичаях.« А що ціллю святого року є зріст віри у вірних, належне уложення по євангельським законам обичаїв, то згадка на цей день, в якім доступили Ми священичої власти усильно напоминає також всіх тих, що удостоюються цеї власти, щоби все життя своє уладнювали з дня на день побожніще і святіще відповідно до гідности такого чину. Надіємося вкінци, що з цих многократних

плодів Ювилея, що сплине на поодиноких горожан і всю людську суспільність вийде і цей, що його шукаємо, а саме повна і безумовна обнова Христового мира в Христовім Царстві.

Тож з огляду на Боже милосердя і силою поваги блаженних Апостолів Петра і Павла, та цеї власти вязати і розрішати, що нею, хоч негідних, наділив Нас Господь, для скріплення зросту віри, направи обичаїв, а перш за все усвячення духовенства, уділяємо всім загально і поодиноко обох полів християнам повний відпуст всіх гріхів в виді загального Ювилея, якого можна доступити від цего дня аж до кінця місяця ґрудня біжучого року способом як наступає:

I. Замешкалі і прихожі на области Римської епархії:

1) мають відвідати два рази того самого дня або в ріжних днях Базиліки: Лятеранську Пресв. Спасителя, Ватиканську св. Ап. Петра і Ліберийську св. Марії (S. Mariae Maioris); тут через якийсь час мають побожно молитися по висше наведеній думці Найвисшого Пастиря і взагалі за навернення грішників, викорінення єресий і схизм за мир і згоду всіх пануючих, з чого лекше вийде підйом, успіх і свобода католицької Церкви і Її Голови, Намісника Ісуса Христа.

Якщо ізза великого віддалення або з иншої якої справедливої перешкоди бувби для мешканців особливо на передмістю тяжкий доступ до згаданих Базилік, уповажнюємо сповідників дозволяти поодиноким відвідувати иншу парохіяльну церков або прилюдну молитовницю, де звичайно відправляється Служба Божа;

2. мають через два дні, поза днями в яких обовязує піст і повздержність з права, постити з повздержанням по приписам кодексу канонічного права;

3. мають належно відправити сповідь в якій доступлять відпущення гріхів, поза річною сповіддю приписаною загальним правом і мають з побожністю приняти св. Евхаристію поза пасхальним причастям;

4. вкінци кождий по своїй можности і побожности має дати за порадою сповідника якусь милостиню на якусь побожну ціль.

II. Поза римською епархією на цілім світі приписуємо

дві віцвідини що їх належить побожно відбути або в тім самім дні або в ріжних днях в трех церквах або прилюдних молитовницях, що в них звичайно правиться бодай Служба Божа, котрі має визначити місцевий Ординаріят або його відпоручник. Якщо де нема стільки церков, то належить відбути три відвідини в двох, або шість в одній церкві. Крім цього кожний має докладно виповнити прочі вище наведені вчинки.

III. Тим, що в Римі чи денебудь схотілиби під проводом пароха або иншого визначеного священика відправити відвідини збірно або як кажеться процесійно, може Ординаріят по свому розсудкові зменшити відвідини.

IV. Відвідини можна відбувати по части в одній а по части в другій епархії; а в тій самій епархії по части в однім а по части в иншім місци; однак тільки в храмах правно визначених для кождого місця.

V. Вірних, що з якоїнебудь справедливої і розумної причини перешкоджені не моглиби належно виповнити якогось з вичислених або і всіх діл, могуть сповідники звільняти і заміняти приписані вчинки на якийсь инший вчинок.

VI. Всіх монахів, (religiosi) що під цим іменем приходять в другій части другої книги кодексу канонічного права могуть як поодиноко так і збірно розрішати їхні безпосередні Настоятелі і замінювати приписані вчинки на инші, до яких одначе не є зобовязані під приказом. Монаші Згромадження світські може звільняти цей священик що управляє ними в зовнішній области, а як зайде конечність, кождий може дістати диспензу від свойого сповідника.

Через весь час Ювилею мають сповідники в розрішеннях і диспензах поступати взагалі по науці введеній недавно кодексом канонічного права.

Одначе не зносимо надзвичайних якнебудь відпоручених властий, якщо вони малиби такі. Але крім цих уділяємо їм в цім році в межах юрисдикції звичайної чи відпорученої якою є наділені від своїх Ординаріятів наступних повновластий. А саме, як в Римі так і денебудь могуть розрішати належно розположених каянників від всіх випадків якнебудь задержаних особою (ab homine) або правом (a iure) під цензурою або без цензури, за виїмком ви-

падків нарушення тайни св. Уряду і задержання в найособливійший спосіб св. Отцеві (кан. 2320, 2343, 2367 і 2369 код. п. к.), а в кінці і від тих, в котрих навіть по одержанню розрішення на основі канона 900 остає ще обовязок удаватися до св. Пенітенціярії і виповнити її поручення (пор. Декрет св. Пенітенціярії з 16 падолиста 1928). Також уділяємо дозвіл поодиноким апробованим як вище сповідникам розрішати з розумних причин від приватних обітів навіть скріплених присягою одначе за виїмком обітів задержаних каноном 1309 Апостольській Столиці, та за виїмком обіту, який приняла трета особа, для якої розрішення виходилоби на шкоду, хиба що ця особа зреклабися свойого права. Також можна замінювати і карні обіти, але тільки на діло що рівно успішно відтягає від гріха.

Ці повновласти розрішувати і диспензувати можна примінювати тільки до тих, що мають щиру волю доступити ювилейного відпусту і сповнити приписані або замінені вчинки. Одначе, як такі вірні, по приміненні до них властий, не моглиби ізза слушної перешкоди сповнити прочих умовин, ласкаво постановляємо, що примінення, яке одержали, буде важне.

З цих самих повновластий могуть користати сповідники тільки в области совісти (in foro conscientiae etiam extra sacramentali), хиба що ходить о гріх, від якого належить розрішити в Тайні Покаяння.

Ті, що на них наложено поіменно цензуру, або що їх такими прилюдно проголошено, не могуть користати з добродійства Ювилея так довго, доки не надоложать в зовнішній области по правним вимогам, Але як в области совісти щиро позбудуться упертости і окажуть належне розположення, можна їх по усуненню згіршення, в сповіди розрішити тимчасово, однак тільки в цілі доступлення ювилейного відпусту з обовязком, що виповнять чимскорше вимоги і в зовнішній области по приписам права.

Що торкається ювилейного повного відпусту то можна його доступити як для себе так і для душ в чистилищі два або більше разів, якщо повториться два або більше разів приписані вчинки; сповідники могуть навіть більше разів уживати повновласти розрішувати від цензур і від задержаних випадків і замінювати умовини або диспензувати того самого каянника, що не сповнив ще всіх нало-

жених діл, але тільки тоді як перший раз доступає ювилея.

На протязі ювилейного року ніяк не уступають инші відпусти надані за вчинки осібні від вчинків приписаних в ціли доступлення ювилею. Противно, щоби збільшити духа щоденної молитви радо призволюємо, щоби всі вірні на протязі цього року могли узискувати відпусту сім літ і стільки чотиродесятниць, скільки разів помоляться перед виставленими Найсв. Тайнами, або навіть при замкненім кивоті по думці Найвищого Пастиря; також остають в силі инші відпусти надані за те саме діло. А ті що кождого дня на протязі цілого тижня відбулиби ці побожні відвідини, могуть набути повний відпуст по сповненню звичайних умовин. Натто щоби збільшити в цілім тім році побожність духовенства при відправі св. Служби Божої, уділяємо кождому священикові аж до дня 31. місяця грудня цього року особовий привілей, що його силою могуть кождого дня при відправі Служби Божої примінювати повний відпуст одній душі в чистилищи.

А щоби це Наше Письмо лекше дійшло до відома всіх вірних, бажаємо щоби навіть його печатані відписи, але підписані власноручно якимсь прилюдним нотарем, та заосмотрені печатию якоїсь духовної особи поставленої в церковнім уряді, мали таку віродостойність, як це писано.

Нікому з людий не вільно змінювати цього Нашого сповіщення проголошення, надання і волі або злорадно перечити. Якщо важивсяби хто цього намагати хай знає, що стягне на себе гнів Всемогучого Бога і блаженних Апостолів Петра і Павла.

Дано в Римі в св. Петра, дня 6. місяця січня в свято Богоявлення Господнього в тисяч девятьсот двайцять девятім році, в семім Нашого Понтифікату

Фр. Андрій Кард. Фрівірт — *Канцлер С. Р. Е.*

Лаврентій Кард. Лябрі — *Пенітенціяр Б.*

Йосиф Вільперт, Декан Кол. Прот. Ап.

Домінік Форіо Прот. Ап.

Ч. 12/орд. — В справі загального надзвичайного ювилею в р. 1929 з нагоди пятьдесятьліття священства св. Отця Папи Пія XI.

Сегорічний рік стоїть під знаком великого дару ласки, що ним безконечно Божа Доброта хоче наділити цілу землю. Славно наш управляючий св. Отець Папа Пій XI святкує в грудни ц. р. рідке свято золотого ювилея свого священства. Перед пятьдесяти літами відправив св. Отець в церкві св. Карла Боромея в Римі першу Службу Божу. Дивними дорогами провадило Боже Провидіння св. Отця у тих 50 літах. З особлившою ревністю і відданням сповняв св. Отець свої священичі обовязки, доки Бог не покликав Його на найвище достоїнство в католицькій Церкві на свого Намісника і наслідника св. Петра на Римськім Престолі. Ще розмірно коротко управляє св. Отець Христовою Церквою, але сей короткий час його правління приніс нам численні докази Його великої любови і мудрости і вказує нам, як ідеально понимає св. Отець обовязки Пастиря цілої католицької Церкви.

Ще рідко коли так наглядно виявилося в історії значіння Папства і загальний, цілий світ обнимаючий характер Христової Церкви, якою управляє Христовий Намісник, як саме за часів правління теперішного Папи Пія XI. Оголошений Ним в р. 1925 ювилейний рік стягнув до Риму більше як міліон побожних путників зі всіх країв світа й у всіх мовах землі лунав там перед найстаршим престолом світа ювилейний клич: »Ти єси Петр« — Ти єси скала«. І теперішний рік 1929, в якім св. Отець обходить 50 літний ювилей свого священства, має після волі св. Отця стати роком надзвичайного ювилейного відпусту.

І в сім році поспішать многі вірні цілого світа, щоби з одушевленням зазначити свою лучність зі Вселенською Церквою і зі спільним Отцем цілого християнства, щоби зложити свій поклін Найвищому Учителеви Божої Правди, що вірно береже дорогий скарб віри і непомильно вказує такий напрям до вічної ціли. Будуть складати йому поклін як Христом покликаному Оборонцеві Любови й Справедливости, цих основ людської суспільности. Будуть складати йому поклін як князеви мира, що вірний своїй девізі »Мир

Христовий в царстві Христовім« на ново звіщає світови вістку мира Витлеємських ангелів.

Але не всі католики матимуть щастя разом з благословенням Папи доступити ювилейного відпусту в Римі. Міліони вірних не будуть могли бути в Римі. Сі будуть могли доступити відпусту у себе. А саме *св. Отець Папа Пій XI,* щоби поділитися з вірними цілого світа своєю радістю і щоби зробити всіх учасниками небесних скарбів, якими має право розпоряджати, Найвисшою Апостольською Конституцією „Auspicantibus Nobis" з дня 6. січня ц. р. (Acta Ap. Sedis за січень 1929) ***надає на цілий рік 1929 надзвичайний загальний ювилей звязаний з повним відпустом.***

Постанови дотично позискання ювилейного відпусту в Перемиській Епархії.

Передусім поручаємо Всч. Духовенству докладно перестудіювати висше подану Апостольську Конституцію, якою св. Отець уділяє ювилейний відпуст і прочі відпусти на 1929 рік.

В одну з неділь належить виголосити проповідь о ювилейнім відпусті і подати вірним до відома постанови дотично позискання відпустів і горячими словами завізвати і заохотити всіх, щоби користали з цеї великої ласки.

По заамвонній молитві належить відправити »Чин молeній во время ювилея« і відмовити на переміну з народом 5 Оче наш, 5 Богородице Діво і 1 раз Вірую, відтак благальну пісньз благословенням Найсв. Тайнами. В день закінчення ювилею відправлять Всч. оо. Душпастирі Службу Божу благодарну з проповіддю, по заамвонній молитві »Чин моленій« 5 Отче наш, 5 Богородице Діво, раз Вірую і суплікацію з благословенням Найсв. Тайнами, по відпусті трикратно внесуть многолітство Святійшому Вселенському Арх. Пієви Папі Римському.

Умовини, під якими всі вірні можуть доступити ювилейного відпусту, є такі:

1) ***Достойне принятmя св. Тайни Покаяння і Пресв. Евхаристії,*** причім виразно зазначуємо, що річна сповідь і пасхальне св. Причасте до позискання ювилейного відпусту не вистарчають.

2) ***Побожні відвідини приписаних церков,*** причім належить помолится в намíренні св. Отця поданім у вище наведеній

Конституції. Якоїсь спеціяльної молитви св. Отець не приписує, в кождім разі вистарчить відмовити при кождих відвідинах церкви згл. прилюдної каплиці 5 Отче наш, 5 Богородице Діво і раз Вірую. Треба відвідати того самого дня або в ріжних днях:

три церкви (згл. прилюдні каплиці, в яких звичайно відправляєся Служба Божа) 2 рази або

дві церкви (згл. прилюдні каплиці, як вище) три рази або

одну церков згл. прилюдну каплицю шість разів.

Силою властей уділених св. Апост. Престолом у вище згаданій Конституції уповажнюємо всіх Всч. ОО. Наставників парохій згл. самостійних сотрудників до визначування церков згл. прилюдних каплиць (як вище) в об'ємі їх парохій згл. самостійних сотрудництв, якіби належало відвидіти в ціли доступлення ювилейного відпусту.

Зазначуємо, що в парохіях, в котрих церкви булиби недалеко від себе положені і доступні, там належалоби визначити всі три, згл. дві; де церкви булиби дальше від себе положені або тяжше доступні, визначать Всч. ОО. одну церков для відвідин в даній місцевости.

Не можна на відвідини призначувати придорожних, приватних каплиць, хрестів, кладовищ.

При процесіональних відвідинах належить кождим разом відправити »чин моленій во время ювилея« і відмовити вище подані молитви.

Якщо цілий нарід ідучий в процесії не мігби поміститися в церкві згл. каплиці, тоді ці, що задля браку місця стоять при церкві згл. каплиці і відмовляють молитви, сповняють обовязок відвідин.

Прилюдні процесії мають по волі св. Отця відбуватися під проводом пароха згл. визначеного ним священика. З огляду на те, що св. Отець уділяє Ординаріям дозвіл зменшувати число процесіональних відвідин, можна відноситися в тій справі до Еп. Ординаріяту.

Звертаємо також ще раз увагу, що відвідини церков можна відбувати в части в одній, в части в другій дієцезії, а в тій самій дієцезії в части в однім, в части в другім місци в святинях на це призначених. Компетентно визначений костел на цю ціль для латинників може служити і для греко-католиків.

Щоби вірні могли як слід приватно відбути приписані відвідини, Всч. ОО. Наставники парохій зарядять, щоби парохіяни мали догідний доступ до церкви.

3) Піст і повздержність через 2 дні. А саме належить через *2 довільні дні* — в котрі не обовязує піст ані повздержність — *їсти тільки раз на день до сита і здержуватись від масних страв.*

4) Відповідна милостиня. Що до милостині, то належить заховати якусь пропорцію межи майном даючою милостиню, а самою милостинею. Впрочім кождий має в сім зглядї вислухати ради свого сповідника.

Якщо вірні зі справедливої і розумної причини не моглиб виповнити приписаних діл, сповідники мають право розрішити їх від них і замінювати їх на иньші добрі діла. Таке само право мають і монаші наставники.

Само собою розуміеся, що всі вичислені не можуть замінювати приписаних діл на діла, які з иньшого титулу обовязують під гріхом. Булоби вказаним св. Ювилей розпочинати від св. сповіди і св. Причастя, але вистарчить, коли бодай останне діло відбуваеся в стані освятуючої ласки.

Просимо і взиваемо Всч. ОО. Душпастирів, щоби назначували час до слухання ювилейної сповіди перед полуднем і по полудни, а також, щоби часто і приступно *пояснювали вірним умовини* доступлення ювилейного відпусту, — що цего відпусту *можна доступити і через приватні відвідини* визначених церков, — що можна його доступити не раз і не два, але *частійше, кілько разів виповнимо приписані умовини* — а в кінци що *сповідники* при першім позискуванню цего відпусту мають *широкі власти* розрішати від гріхів і цензур задержаних Папі і Епископови.

Понадто уділяємо всім Всч. ОО. Сповідникам до кінця цего року власть розрішати від гріхів задержаних в Перемиській Епархії.

Рівнож належить поучувати вірних про *відпуст,* що його частійше в сім році можемо доступити *через посіщення Найсв. Тайн,* та горячо їх заохочувати, щоби гідно користали з цего св. часу, в якім могуть позискати богато ласк для себе і для цілого нашого народу.

А що св. Отцеви в цій пятьдесятьлітній річниці Його священства в першій мірі розходиться о освячення свяще-

ників, тож всіми силами стараймося розгрівати в собі Божий дар, що є в нас положенням святительських рук після напімнення св. Апостола Павла даного Тимотеєви (II. Тім. 1,6): *„Воспоминаю тебѣ возгрѣвати даръ Божій живущій въ тебѣ возложеніем руку моєю“*.

Даваймо добрий примір нашим вірним через побожне життє, через побожне відчитування молитвослова і відбування иньших духовних практик, а особливо через побожне відправлювання Служби Божої, на якої побожне щоденне відправлювання св. Отець велику кладе вагу так, що через цілий цей рік що дня уділяє повний відпуст тій душі в чистилищи, за яку священик відправить Службу Божу.

Памятаймо, що по словам Йоана Золотоустого кожда Літругія (Служба Божа) значить стілько, скілько значить смерть Христова на хресті (бес. 48) і тому священик, котрий законно не перешкоджений залишає відправляти Літургію, уймає, о скілько це від него залежить, св. Тройці славу, Ангелам радість, грішникам прощення, праведним поміч, душам в чистилищі охолоду, Церкві добродійство, а собі лік«. (Прп. Беда о жертві Літургії).

Особливо хай не буде межи нами такого, котрий в стані тяжкого гріха приступавби до довершування цего взнеслого Таїнства, але будьмо приміром всіх чеснот, а тоді цей рік святий стане для нас і наших вірних початком розцвіту праведного життя та запорукою ліпшої нашої долі і в сім життю і в життю будучім.

Пастирський Лист

Всеч. Духовенству й усім вірним Епархії на Великий Піст.

Перед нами знова спасенний час Великого Посту. У цей час поручає св. Церков своїм вірним деякі обовязкові умертвлення пригадуючи їм у змісті та обрядах богослужень події, звязані з великою тайною відкуплення людського роду. Розважаннє цих подій для нас незвичайно хосенне, бо дає нам в світлі віри точніше пізнати нашу надприродну ціль і відповідно до неї обновити наше духовне життя. У розпамятуванні цих правд скривається неоцінений скарб Божих ласк і спасенних наук.

Сорок днів перевів Божественний Спаситель у відлюдній пустині на пості й молитві, заки виступив прилюдно як Учитель. У тім часі допускає добровільно трикратну покусу діявола, відносить над ним світлу побіду а словами »проч Сатано« звільняє себе від настирливого спричинника всякого зла в світі.

Піст і молитва, поборюваннє покус із надприродних мотивів і для надприродної цілі — Бога — ось у чім узмістовлюється суть і форма христіянського умертвлення, по волі і взору Спасителя. І якраз цю обставину треба нам мати на оці тепер, коли вступаємо в блаженний час Великого Посту.

Потребу й значіннє посту та взагалі умертвлень у плеканні надприродного життя розуміли й відчували добре христіяни у первовіку історії Церкви. Безлюдні пустині роїлися тоді від подвижників чесноти, які Христа ради цілими роками а то й ціле життя принимали на себе добровільно найтяжші недостатки й найбільші упокорення. Скільки гарних, будуючих примірів читаємо про се в життєписах Святих! А скільки їх зовсім не знаємо, бо Святі жили в укритті й недбали о славу у людей, в наслідок чого історія нічого або лиш дуже мало переказала нам про їхні подвиги! Стрічаємо між ними взірці всяких чеснот, в основу яких ці герої клали завсігди умертвленнє.

Так прим. про пустинника Макарія читаємо:

Прийшов раз до його келії якийсь чоловік та приніс праведникови в дарунку гарну китичку винограду. Макарій приняв з подякою і хоч як збирала його охота спробувати тих ласощів, він не торкнувся винограду. »Ось тут біля мене живе у келії старець пустинник; йому така пожива більше потрібна чим мені« міркував собі Макарій й заніс виноград у дарунку старцеви. Цей знова приняв китицю з радістю й подякою але коли вже мав забиратися до їди сказав собі: »Годі мені здоровому кормитися ласощами! Занесу виноград недужому братови Назарови, щоби покріпився«. Так і зробив. Та щож? Брат Назар навіть чути не хотів про їду. »Ніяк мені вживати смакощів, коли мойому Спасителеви подавано на хресті жовч; а я маю бути Його послідовником!« І передав виноград иншому пустинникови а сей знова иншому, поки врешті китичка винограду ціла й ненарушена не вернула назад до Макарія. Слези радости полилися з очей старця. Він дякував Господу з цілого серця за те, що окружив його такими любителями чесноти й умертвлення.

А таких любителів та героїв чесноти начислює св. Церков міліони. Вони виступають не тільки тоді в старину але також у середновічну тай у нинішних часах. Не в пустині, не на стовпах ані в затворенню а серед людей у вирі життя, у монастирах і на світі, у розсіянню на місіях у краях невірних, серед гамору зіпсутого міста й на тихому селі, серед здорових як лікарі душ і між фізично недужими, щоб влекшити їхні болі. Є між ними священики, монахи є й люде світські, є богаті зі знаменитих родів є й незнані нікому бідаки, чоловіки, жінки, словом усі, що забажали якнайкрасше по силам піти дорогою зазиву Спасителя „Аще кто хощетъ по мнѣ ити, да отвержется себе и возметъ крестъ свой, и по мнѣ грядетъ“. (Якщо хто хоче за мною йти, нехай відречеться себе самого й візьме свій хрест і за мною іде). (Мат. 16, 24).

Одні з них блестять надзвичайними подвигами, їхні імена подають з рода в род як зразки до наслідування — другі ні імям ні заслугами не знані, не бажаючи в безмежній покорі розголосу почили від трудів життя, щоби тим більшу прийняти заплату в нетлінній славі Бога. Всі вони розуміли, що „Царствіе небесное нудится, и нуждницы восхищаютъ е“. (Царство небесне здобувається силою і тільки

насильники здобувають його). (Мат. 11, 12.) а бажаючи осягнути висшу степень совершенства принимали на себе добровільно всякі труди та неприємности, які лиш може дати чоловікови злободневне життя.

Здобутися на надзвичайні подвиги в стремлінню до християнської досконалости не кождому з нас дане, бо це акт особливої Богом даної ласки. Не кождий обовязаний стати героєм але кождий мусить бути чесним борцем, бо стремління до совершенства та поборювання зла приказане Спасителем, „Бꙋдите ꙋ҆́ко вы совершéни, ꙗ҆́коже Ѿцъ вашъ нбнꙑй совершенъ є҆́сть“ (Будьте звершеними як і Отець ваш небесний є звершений). (Мат. 5, 48). Розуміючи потребу самовідречення у плеканню надприродного життя св. Церков, та переємниця Христового діла на землі, вкладає на нас деякі обовязкові умертвлення як ось Великий Піст. Вимоги його невеликі, достосовані до потреб часу й обставин теперішного життя так, що кождий при добрій волі легко може їх сповнити. За те той хто легкодушно переступає цей обовязок, стягає на себе тяжкий гріх, бо переступає наказ Церкви. А непослух із гордости це перший з головних гріхів, найбільш небезпечний, джерело всяких инших проступків. Те чого домагається від нас Церков в часі Великого Посту є нічим супроти геройських подвигів не то подвижників чесноти але загалу вірних перших часів християнства. Це душевне остудження для чесноти й самовідречення пізнійших часів немов передбачили праведники золотого віку історії Церкви, коли записали таку незначну але богатомовну подію: На питання — в чім наша заслуга й чого ми довершили? — відповідає один з них чоловік праведного життя: »Ми сповнили Божі заповіди«. Його спитали далі: »А що зроблять ті, що по нас прийдуть?« »Вони виконають половину нашого діла« — відповів святець. »А ті що прийдуть пізніше по них?« — спитали ще. — »Ті нічого не довершать. На них прийдуть покуси й хто з них вийде побідно, той буде більшим і славнішим чим ми та наші попередники«.

Загальне невдоволеннє, наріканнє на судьбу, смута життя — ось знамя духа нинішного часу. Та чи знаходять вони належне виправдання в зовнішних умовинах життя? Ні! Навпаки. Життєві умовини далеко красші як були давно. Джерело нещастя деинде лежить. Є ним брак кріп-

кої віри надприродної, брак життя з віри, затрата одушевлення для правдивої чесноти, погорда для діл християнського умертвення. Тут корінь лиха! Невдоволений сьогодні чоловік ізза того, що не може задовольнити вимог власної амбіції згл. неупорядкованих наклонів тіла а се якраз іде в розріз з тим що диктує заповідь християнського умертвлення. І годі нам попадати в самообман. Зло й нещастє будуть надалі мучити весь людський рід на ствердженнє правди Божих законів так довго, поки чоловік буде висше цінити дочасне понад вічне, земне понад небесне, тіло над душу, гріх над чесноту, поки нехтована буде Божа воля та закони Христової Обручниці св. Церкви католицької. Інакше впрочім не може бути; бо правдиве вдоволення і щастя йдуть в парі з правдою та добром а їхнім джерелом Бог. За теж нещастя се відвічний наслідок зла й ложі а джерелом їх, звісна річ, діявол.

Та вернім до Великого Посту. Пригадуючи вам — Дорогі Браття і Сестри цей роковий і старинний закон Церкви, прошу вас перестерігати його точно. А може кому з вас за тяжко буде сповнити всі вимоги посту, бо не дозволяють на се домашні обставини, тоді не забувайте вчас звернутись до о. пароха згл. сповідника по розрішення. Церков постановила сей закон. Вона й розрішає від него в поодиноких оправданих случаях. Слухняні діти не повинні занедбувати того рода щирого відношення до матери. З відмовою означеного їдла сполучіть відповідний настрій душі й чиніть се в дусі покути. Не забувайте частійше відвідувати церкву в тім часі, ревніше віддавайтеся молитві, бо молитва й піст це два найуспішнійші орудники в поборюванні ворогів спасення та в стремлінню до надприродної цілі. Піст злучений з молитвою це одинокий засіб щоб звільнити себе від найбільшого ворога, діявола — його успіх рівний успіхови Христових слів »проч сатано«.

Великий піст се час, коли Господь посилає нам найбільше ласк а вони нам так дуже потрібні.

Наконець поручаємо вас — Браття і Сестри — Божій опіці й уділяємо Нашого Архієрейського благословення.

† ЙОСАФАТ
Епп.

Ч. 13/Орд. Поручається Всч. ОО. Душпастирям від-

читати цей пастирський лист замість проповіди на св. Літургії в найблизшу неділю після одержання Еп. Відомостей додаючи від себе точні пояснення обовязуючих приписів що до самого посту.

Ч. 14/Орд. — Зарядження на час великого посту 1929 р.

Пригадуємо Всеч. Духовенству, що Львівський Собор зобовязує оо. Душпастирів, щоби в науках пояснювали вірним значіння, вагу і хосен посту та щоби через точне заховування посту були взором для них.

Піст належить заховувати точно по вимогам Львівського Собора. В разі потреби і по провіренню справедливих причин могуть Всч. оо. Душпастирі, Катехити і Сповідники уділяти деяких полекш що до посту ненарушаючи пятниць.

На сповідь та пасхальне св. Причастя визначуємо час від першого понеділка св. вел. посту аж до Празника Сошествія св. Духа, однак Всч. ОО. доложать старань і труду щоби вірні по змозі приступили до св. Тайн ще перед Празником Христового Воскресення. Поручаєся перед розпочаттєм сповіди точно поучити вірних про св. Тайну Покаяння і Пресв. Евхаристію та уложити порядок в якім вірні мають приступати до цих св. Тайн. Пригадується поновно заборону побирати з нагоди сповіди якінебудь датки (гл. Відом. з 1925 р. Ч. 1. стр. 3—4).

Як вище сказано Всч. ОО. сповідники мають власти розрішати від гріхів задержаних в нашій Епархії не тільки в пасхальнім часі але до кінця ювилейного року.

Ч. 876. — В справі уміщення нівеляцийних знаків на церковних будівлях.

Ч. 5574. Міністерство робіт публичних має намір уміститн в цілім краю нівеляцийні знаки для доконання підставової нівеляції. Як що при переведеню тих робіт зайшла би потреба помістити ті знаки на будинку церковнім, поручается Всеч. Духовенству не ставляти в тім зглядї перепон а уміщені знаки переняти в свою опіку. Виконавчий орган буде обовязаний при вставлюваню дотичних табличок ушкоджену евентуально з тої причини стіну довести до порядку. Про кождий випадок належить ту осібно донести.

Ч. 1258. — Про стемплеву оплату за витяги і свідоцтва метрикальні.

Всч. Урядам парохіяльним подається до відома, що на основі обіжника Міністерства Скарбу з 14. грудня 1928. Ч. D. 5214/6 стемплева оплата від витягів і инших посвідчень метрикальних виносить 1 зол.

Вільні від стемплевої оплати є витяги та свідоцтва видавані державним урядам і самовладним (нпр. карним судам). Понадто, якщо особа, що бажає видачі витягу або свідоцтва є так незаможна, що стемплева оплата є неможлива без діймаючої страти маєткової, вільно видати її бажаний витяг чи свідоцтво без стемпля, однак цю обставину належить зазначити на виданім акті та вписати до урядового записника пр. до протоколярної книги.

Ч. 875. — Передплата за Епархіяльні Відомости на 1929 рік.

Належність за Еп. Відомости на рік 1929 буде виносити 10 зл. Квоту сю позволяється побрати з церковної скарбони, а канцелярія Еп. Консисторії відтягне єї з платні за квітень. ОО. які платні не побирають, як також ОО. Катихити обовязані повисшу належність негайно наіслати.

Ч. 624. „Катехизм до першого святого Причастя. *Основні правди християнської віри для малих діточок“* (ціна 50 сот.) автора о. Льва Ваня, катихита в Самборі, поручається Всеч. Духовенству.

Жертви на гробницю св. Йосафата у Відні.
(Дальше).

Турочки нижні 5 зл., Скоморохи 7'10, Колодруби 5, Смільник 2, Жукотин 2, Волосате 3'65, Всч. о. Петро Голинський 5, Гільче 21'84, Всч. о. Ковшевич Юрій 3'16, Чашин 4, Завадка височ. 14, Яструбичі 10, Криве ад Тісна 5, Явора 5, Тарнава вижна 3'30, Добра шляхоцька 9, Бібрка 5, Биків 5, Кобильниця волоська 7'50, Боберка 10, Тучапи 10, Королева руська 5, Впр. о. Лотоцький 50, Беньова 12, Германовичі 3, Пискоровичі 10, Кривча 20, Ріпчиці 10, Пяткова руська 5, Іван Сулима, Смільник 3.

ХРОНІКА.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 5798/28 о. Тис. Прокіп — Торчиновичі.
Ч. 778/29 о. Мельничук Антін — Сінява.
Ч. 973 о. Бардахівський Андрій — Татари.
Ч. 974 о. Кіц Іван Розсохи.

Завідательства одержали:

Ч. 4763/28 о. Салук Пантелеймон доїздж. Колодруби.

Сотрудництва одержали:

Ч. 125. о. Фуканьчик Григорій управл. — Угерці мінер.

Померли:

о. Анатоль Кордасевич, парох в Лісковатім 23/2 1929.

Душу єго поручаєся молитвам Всч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 5. марта 1929.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ГРИГОРІЙ
Епп. — Пом.

II. ЧАСТЬ.

Душпастир як сповідник і пенітент.

1.

Великий Піст. Я запорів його парохіянам в часі Служби Божої ще в сиропустну неділю відчитавши їм перед тим Пастирський лист та зарядження епископа. З того часу немов иншим духом повіяло в парохії. Не чути гучних забав, ні співів, ні звичайних криків пізними вечорами. Палка молодь пробує тут і там голосніше дати вислів хвилевим настроям та єї вговкують старші. І цей святочний настрій здається немов у воздусі прочуваєш, читаєш з лиця кождого. В читальні вечорами кипіло життя. І тепер сходяться сюди старші й молодь. Читають, розмовляють, раду радять. Та не до пізна. І тон їхніх розговорів поважнійший чим звичайно.

А в церкві? Тут уже й не казати. Кождої неділі повно людей. На вечірні приходили звичайно хиба побожніші, члени брацтва а тепер молоді повна церква. Бють поклони, моляться, чекають на страстну проповідь. Не мало їх кождої середи та пятниці на Преждеосвященій — готуються до великодної сповіди. Від дня на котрий я єї заповів народ товпиться біля сповідальниці, один тиснеться наперед другого. Те саме ранками перед Службою Божою а вже найбільше в неділі; тоді я прямо обложений з усіх боків. І чим близше Великодня тим більший натовп. Пояснюю, що речинець сповіди кінчиться аж на Зелені Свята, що не треба їм тиснутися. Та вони ні. Кождий бажає висповідатися перед Пасхою. Після Великодня приходять рідко, хиба в неділі. Чесні душі, розуміють вагу церковної заповіди, радіб єї виповнити.

А як щиро вони сповідаються! Скільки в них чувства внутрішного жалю, скільки зрозуміння для надприродної сили святого дійства, яке солідне приготованнє! А яке все те будуюче! Все точно так як приписує св. Церков, як я Єї слуга їх навчаю.

* * *

Я душпастир-священик; як мається у мене справа зі св. Сповіддю? До мене ставить о скільки строгіші вимоги в цім згляді Спаситель і Церков. Як часто я сповідаюся? Чи справді найменше раз у місяць? Чи не ставляю себе в небезпеку нарушити повноту сповіди, відкладаючи єї надто довгий час? Чи не приступаю до священодійства в тяжких гріхах? Чи приготовляюсь, як належить, до сповіди та звершування св. Тайн?

2.

Після Зелених Свят числю записник. Хочу устійнити фреквенцію, зорентуватися, чи всі мої духовні діти відбули обовязок великодної сповіди. Сотка, одна, друга, третя... десята... Що се таке? Більше сотки недостає. Розглядаю списи. Так, справді більше чим сотка вірних, між ними старші та поважні люди, яких часто можна бачити в церкві, не сповідалися у мене в цім році. Чому? Стаю неспокійний. Питаю одного, другого, третого.

„Я сповідався в місті, бо в єгомосця не було як“ каже один.

„А я на другій парафії, як був у кума на хрестинах“ виправдується другий.

„Я на місії в сусіднім селі“, відповідає третій.

Одні казали, що в будні не мали часу бо вони зарібники а в неділі годі було дотиснутись їм до сповідальниці, инші мнялися, не знали що відповісти й я бачив, що вони зо мною нещирі... Вже й не питаю далі, знаю о що ходить.

* * *

Господи, прости гріха! Сотка вірних несповідана з моеї вини. Я занедбав великий обовязок, бо не дав вірним змоги вибрати собі сповідника, хоч легко міг був се зробити. Міг був попросити ОО. сусідів, радо булиб помогли. Мене вони просять кождого року, була отже нагода віддячитись. А причина? Яка вона благенька! Я не хотів робити собі клопоту з приняттєм кількох гостей у хату; жалував гроша, бо тяжкі часи.

Господи, дозволь щоб негідний слуга Твій не повторив в будуччині цього залишення.

П.

о. В. Р. РАБІЙ
парох в Юрівцях.

Про християнську орґанізацію в парохії.

Час повоєнний непевний, ворожі наступи на священство та лихі впливи на народ, змушують душпастиря до більшої праці так над собою як і над своїми вірними. Душпастир мусить більше кріпити свого духа волю, відновити ум, знанє, збільшити свою чуйність, посвяту, пожертвованнє та доложити більше своїх сил, щоби міг здержати ворожі наступи, усунути небезпеку в парохії, та як слід сповняти обовязки свого уряду високого, для добра душ і їх спасення вічного.

Головні трудности які зустрічаєся сегодня в парохії це 1) ворожа аґітація проти Церкви, 2) шкідлива преса. Вони то є розсадниками по парохіях всякого лиха та деморалзіують народ. Наслідки їх то безвірство, брак пошани для Церкви і довіря для Її настоятелів. Цими трудностями і колодами, душпастир не може зражуватися у своїй праці. Ці і тимподібні трудности від початку християнства були, і належить їх розумно поборювати і усувати з парохії. На питаннє як належить поборювати ці трудности, ворожі впливи, аґітації большевицькі, ворожу пресу, часописи і т. п. відповідь коротка — 1) поширення аґітації і орґанізації християнської, заснования відповідних брацтв церковних в парохіях, так серед парохіян як і серед молоді сільської і шкільної та 2) дати нагоду парохіянам пізнати добру пресу християнську, поширювати єї і заложити бібліотеки парохіяльні.

На ворожі наступи треба реаґувати анальоґічно, противними діланями, щоби осягнути ціль і вийти побідником з борби.

I. Церковні брацтва та иньші христ. орґанізації. Вони є одинокою підоймою христ. духа і оружем душпастиря проти всякого рода аґітації ворожої і шкідливої для Церкви під цю пору. Вони сповняють тихе післанництво у громаді, впливають морально і духово на народ та дуже гарні овочі приносять ревному душпастиреви у винниці Христовій. Основаннє брацтв вимагає довшого підготовання і праці зі сторони душпастиря. Відповідні про-

повіди пояснення цілі та хісна даного брацтва належить систематично заподавати до відома парохіянам і горячо заохотити до основання христ. стоваришення. До найкращих стоваришень церковних і організацій хр. належить Апостольство молитви в злуці з Найсолодшим Серцем Ісуса, Українська християнська організація УХО і Марійський Союз. А) В Апост. молитви може парох зорганізувати найкраще свої душі. Приступне для всіх дітий, дівчат, молодців і женьщин, подільне на гуртки до 7, 14, 30 душ з ревнителями (ками) злучене спільною молитвою і часте св. причастя членів брацтва, творить неначе одну родину в якій обильні ласки дає Пресвяте Серце Ісуса, і царює мир, згода і благословеньство Боже серед парохіян. Зникає зі села сварка забобон, процеси, піяньство і иньші пороки а на їх місце входять чеснота, любов, чистота, глибока віра, посьвята, пожертвованнє, учащанє до церкви, привязанє до храму Божого, пошана до отця душпастиря, послух для настоятеля, одним словом твориться тверда опока проти ворожого духа і проти агітациї шкідливої Церкві. В) Впровадивши одно стоваришенє, брацтво легко є засновати иньші хр. організації як УХО і Марійський Союз. Для членів нового стоваришеня позацерковного належить виголосити приступні реферати, часто збирати їх на довірочну раду, лучитися з ними тощо. Такими рефератами для членів УХО можуть бути справи на часі, пр.: Для чого маємо вірити в Бога? Чи віра є потрібна чоловікови? Що то є св. Письмо? Як його розуміти? Християньство а большевизм, соціялізм і т. п. Селяни дуже люблять це слухати, горнуться радо, тільки трохи доброї волі, а успіх великий і певний.

II. Молодь села і та що вчиться і та що вже покинула пороги шкільні, наражена найбільше на утрату релігії, зло лектури. Брошури та письма бере до рук і читає, вчиться ненависти до Церкви і священства, тратить віру а коли додамо що та молодь весною літом і в осени занята господаркою а в зимі по причині браку одежі рідко учащає до церкви то ці обставини прямо змушують нас занятися молоддю. Цеж цьвіт села і будуча парохія. Для них найкраще основати тов. Марійський Союз. Рівнож і тим треба подавати ради, науки, згуртувати їх у кружки під лелійний прапор Непорочної Діви, устроїти часто св.

сповідь і св. Причастя, заохочувати до учащання до церкви, беречи їх непорочних сердець і їх віри.

III. Шкідлива преса.

а) Великим нещастєм для наших сіл і нашого народа є злі письма, які ширять ненависть до священства. Вони приходять з краю і з Америки задармо до селян і мов пошесть заражують здорові душі і серця наших парохіян. Душпастир рішучо мусить поборювати злу пресу, бо еї наслідки лихі, гірші як ворожа аґітація. Слово написане находить послух і довіря серед легковірного люду приймаєся і поширяєся скоро в парохії. Вже на початку належить інтензивно слідити еї вплив і заранє знищити еї силу та спинити зло і небезпеку грозячу парохії. Тому заздалегідь душпастир мусить народові подати добру поучаючу християнську пресу а народ незадовго сам осудить лож і правду. Добрі християнські часописи прийме а ворожі відкине геть. Чимало в нас є доброї преси: »Місіорар«, »Наш Приятель«, »Правда«, »Бескид« і иньші зрозумілі для селян, прості, приступні, цікаві. Тільки даймо парохіянам а побачимо як радо будуть їх купувати, пренумеровати і читати.

б) Парохіяльні бібліотеки не тільки є вказані але конечні. По селах богато злих книжок, одні проти віри другі проти моральности. Народ в вільних годинах їх читає і ними перенимаєся. Окрім ріжного рода молитвенників і т. п. суть осібні книжки відповідні для наших сіл проти злої лектури видані. Рухливе товариство видавниче Добра Книжка (Львів скр. р. 11) має на складі парох. бібліотеки звиж 110 книжок. Книжки цікаві, релігійні приступні надаються на село. Замовляймо їх, роздаймо між своїх парохіян а будемо бачили що в читальні і в Кооперативі і під стріхою сільською, будуть радо слухали і читали ці книжки, старі і молоді. На місце ворожих книжок прийде хосенна лектура, поважна і морально впливаюча на село; еї народ полюбить, відкине злі, забобонні книжки і осудить їх. — Спрібуйте а побачите!

Проте до праці! орґанізуймо парохії, основуймо християнські стоваришеня, гуртуймо парохіян своїх, виховуймо

їх і даваймо ім духа християнського! Небезпека грозить нашим вірним, сталім їх серця, кріпім їх віру, більше праці, більше організації християнської, бо жнива ідуть.

ПРАКТИЧНА ЧАСТЬ.

О. Юрій сумнівається чи важний шлюб.

О. Юрій від кількох років душпастирює в доволі численній міський парохії як сотрудник та ніколи ще не був у такому клопоті як саме тепер. Мимо того що він чоловік молодий, цеж перша посада до того ще в місті, парохія мішана, всілякі недорозуміння прикрости та ситуації справді тяжкі одначе він своєю впоропністю і тактом з найбільших на його думку труднощів виходив побідно. Скільки гризоти було з добровільною конкуренцією на віднову церкви, скільки спорів з брацтвом, скільки ріжних претенсій, погроз і т. п. від поодиноких вірних! Цеж міська парохія і незавидні для нашого священика повоєнні часи. Нераз приходило йому до голови: пощо тут розпинатися, робити собі ворогів, ліпше сиди тихо а хай гризеться парох. Та ні! О. Юрій був чимсь більше як звичайний сотрудник, бо він заступав у всьому пароха, о. Теодора який на основі канонічних причин був звільнений від обовязку резиденції а до парохії приїздив хиба принагідно, на більші празники, спеціяльні торжества тощо. О. Юрій почував сам тягар відповідальности за стан парохії, до того він молодий, повний енергії й сил, кидався радо до всякої праці не за страх а за совість. Занявся добровільно кооперативою, сидів вечерами в читальні, постарався о гарний хор, ба навіть дуту орхестру за що здобув собі немалі симпатії у міщан. Лиш одно було о. Юрієви прикро, що парох щадив йому признання за його заслуги а навпаки кілька разів дав вислів негодованню за деякі промахи на його погляд

зовсім неслушно та ще в доволі різкій формі. Болів його головно закид пароха буцімто він сотрудник занадто »розпустив« церковне брацтво. Поза тим казав о. Теодор нераз: »Усе в порядку й дуже гарно Отче Юрій. А булоб прямо ідеально, якби не ваша раптовна натура. Ви нераз уже переборщили необдумавши перед тим діла. На щастє воно пізніше далося направити. Але уважайте на будуче!«

Отже трафилася недавно о. Юрієви така пригода. Десь на Йордан приїхав о. парох, відправив Службу Божу та Водосвяттє, відвідав брацтво, читальню, гостював в парохії цілих два дні. Десь у тім часі принесла на оповіди богата міщанська родина. Батько молодої знатніший міщанин бажав на весіллю мати гостем о. пароха й тепер користаючи з нагоди предложив йому свою просьбу безпосередно з тим, щоби він повінчав молодих. О. Теодор вимовлявся зпочатку браком часу але наконець бажаючи вдоволити невинну амбіцію парохіянина згодився і приобіцяв. Рівночасно звернувся о. Теодор до сотрудника зі словами: »Зі шлюбом пана Н. Н. прошу заждати на мене; я приїду й сам повінчаю молодих«.

Минув тиждень і другий, прийшов день на який назначено вінчаннє самим о. парохом. Тимчасом парох не приїздить. Шлюб назначений був на рано, а. о. Юрій пересунув його на вечір в надії, що чейже о. парох приїде. Але дарма. Не приїхав останнім поїздом. А тут вінчати треба бо гості ждуть, батько й молоді наглять. О. Юрій не роздумуючи богато повінчав молодих.

Що йно пізним вечером, коли вже поклався до постелі, почали находити його сумніви що до важности заключеного подружжа. »Парох сказав преці виразно — я сам повінчаю молодих — тимсамим я стратив повновласть« — міркує о. Юрій і ще більше загризся.

Чи важно повінчав о. Юрій?

По обовязуючим у нашій церковній провінції законам (декрет „Ne temere..“) важно вінчає лише парох місця або відпоручений ним священик. Тим самим потребує рівнож сотрудник відпоручення від пароха, щоби міг важно вінчати. Подруже заключене при асистенції священика хочби навіть сотрудника позбавленого такої повновласти булоби неважне іза браку форми. В практиці буває відношеннє

сотрудника до пароха того рода, що сотрудник не все а навіть дуже рідко одержує формальну повновласть до вінчання від свого пароха на кождий окремий случай. Парох нераз скаже: »Заступіть мене на дві неділі, бо я мушу виїхати« або »Робіть усе, бо я щось чуюся нездоровий« а нераз пішле дяка з дорученнєм »на губу« щоби о. сотрудник дав шлюб і т. п. В таких випадках немає очивидно ніякого сумніву що до важности заключеного при асистенції сотрудника подружжа, хоч все таки належалоб цю формальність більше перестерігати. Звісно що декрет „Ne temere...“ цю справу бере дуже строго.

В нашім случаю одержав о. Юрій, так сказати, ґенеральну делеґацію до вінчання, бож він у всьому й з правила весь час заступає свойого пароха. Чи однак в наведенім випадку повінчав молодих важно? Залежить се від обставини, чи о. Теодор кажучи слова »...я приїду й сам повінчаю молодих« мав намір відобрати повновласть сотрудникови на даний случай, чи ні. О скільки о. Теодор мав такий намір, тоді подружже булоби неважне. Одначе обставини промовляють за важністю. Чому? Бо о. Теодор, як се виходить з' його різких уваг на адресу о. Юрія, є не аби який ригорист а як такий бувби або вчас приїхав або письмом дав знати, що належить робити, як що бувби уважав сотрудника за позбавленого повновласти. Видко уважав, що о. Юрій і без того є в праві вінчати. Впрочім самі слова »Зі шлюбом Пана Н. Н. заждіть на мене; я приїду й сам повінчаю молодих« ще не виходить, що повновласть відкликана. Це мусілоб бути висказане зовсім ясно з огляду на вагу такого акту як вінчаннє, тим більше що о. Юрій сповняв усі душпастирські функції з правила заступаючи у всьому пароха, який лиш рідко коли приїздив до парохії. *П.*

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Розвязка т. зв. Римської квестії. — Між Апост. Престолом а правительством Італії прийшло до заключення угоди, якою зліквідовано т. зв. римську квестію, яка від

заняття Риму королем Віктором Емануїлом в 1870 р. витворила свого рода воєнний стан між Папською а Італійською державами. Угода ця нормує відношеннє Апостольської Столиці до Італійської держави а заключено єї завдяки добрій інтенції св. Отця та здецидованій поставі Мусолінія. Разом з тим відновлено Церковну Державу.

Починається нова доба в історії Церкви та її ролі в міжнародному житті. Відотхнули особливо італійські католики, які нераз знаходилися в прикрій ситуації не знаючи як погодити обовязки дітий Церкви з вимогами, що до них ставила світська держава.

З католицького життя в Польщі. — В ціли зорганізовання католицької акції й створення Ліги, яка обєднувалаб усі католицькі стоваришення в дієцезії, скликав епископ Плоцький Нововєйскі зїзд деканів. Зїзд тревав через два дні, на протязі котрих обговорено й передискутовано цілий ряд питань організаційної натури. В тім часі виголошено було кілька інтересних рефератів на актуальні теми. Рішено урядити подібні курси в поодиноких деканатах для заінтересовання справами усього дієцезального духовенства. Відтак мають душпастирі по одержаним вказівкам розпочати працю по парохіях.

Польське католицьке духовенство у Вильні й околиці наміряючи якнайширше спопуляризувати католицьку літературу почало в останніх часах виставляти при церквах полиці з книжками релігійного змісту, подібно як це діється в Англії та Німеччині. Таких полиць виставлено в самім Вильні 30. Таким способом розпродано з полиці при однім костелі св. Духа на протязі трох місяців 1.464 книжок.

Відкриттє кодексів кардинала Ізидора. — Префект Ватиканської бібліотеки о. Джіованні Меркаті відкрив при збірнику »Codices vaticani graeci descripti« серед рукописів незнаних ще авторів значне число кодексів Ізидора, українського кардинала й великого бойовника за зєдиненнє церков. Дотепер знане було тільки невеличке число документів ях спадщина по Ізидорі. Віднайдені через о. Меркатія листи, правні опінії та монографії зпід пера Ізидора дадуть змогу написати точнішу біографію кардинала.

Більшовицька протирелігійна пропаганда. — При союзі »безбожників« в Москві створили більшовики театр, якого завданням давати одиноко антирелігійні вистави. На чолі театру стоїть жид Браїловський. — Рівночасно відкрито антирелігійний університет, на якому викладають засади атеїзму та звязані з ним доктрини. Подібні університети на зразок московського мають бути створені також по других містах.

Енцикліка „Rerum novarum“ у французькім парляменті. — З кінцем січня б. р. в часі дискусії над економічною та суспільною політикою франц. уряду промовляв посол Duval-Arnould, який спрецизував католицький погляд на завдання цеї політики. Промовець пригадав упадок доктрини індивідуалізму та єї засад, »що працедавець і робітник можуть заключати стільки угод скільки їм подобається та що з окрема в справі висоти винагороди можуть порозуміватися після уподобання. Понад їх свобідною волею стоїть висший і старший закон природної справедливосди а він диктує, що винагорода мусить вистарчати на удержаннє екзистенції тверезого та чесного робітника. Факт, що робітник знеболений нуждою або обавою перед більшим злом, принимає тверді умови, які в иншому випадку бувби відкинув, доказує, що той робітник став жертвою насильства, проти котрого виступає справедливість“. — Майже ціла палата приняла ці слова серед оплесків. Посол говорив далі: »Маєте слушність, панове, що принимаєте ці слова оплесками, бо це є одно з найкрасших місць енцикліки Льва XIII. про долю робітників. Панове знають, які живі струї викликала ця енцикліка“. В салі знова загальні оплески.

Повисша подія є доказом, що енцикліка „Rerum novarum“ має вплив навіть на тих, котрі з упередженням відносяться до католицизму та його ідей.

Незавидна доля духовенства в Совітській Росії. — „Бути священиком у совітській Росії це річ чим раз то дорозша“ — пише знаний учений і письменник французький, G. Goyau. На початку вересня минулого року увійшла в життє нова тарифа комірного, яка відріжняє »клясу працюючу« від »кляси непрацюючої«. Для цеї останної висота комірного не має границь. Видумано цілу масу

страшних заряджень, своїм вістрєм звернених проти духовенства, як »неробітників«, які приневолені вести тяжке, упокорююче життє. О скільки священик хоче бути льокатором, мусить заплатити 400 відсотків данини. Навіть за таку ціну тяжко йому добути мешканнє, так що священик може бути субльокатором якоїсь робітничої родини. Родина ця платить чинш після тарифи для »кляси працюючих« але священик після закона о субльокаторах мусить давати тій родині квоту означену для »неробітників«, яка в многих випадках виносить до 88 рублів в місяць за кубічний метер воздуха.

Священичий стан в Росії можна часто переплатити життєм. Мимо сереслідування, що його зазнає католицьке духовенство в Росії, не бракує там кандидатів духовного стану. Лиш у першу хвилю годі серед них відріжнити людей покликання віх тих, котрих насилає Чека як своїх шпіонів. Між ними велика пропасть, яка панує між героями й шпіонами. Зразком правдивого геройства може послужити письмо Монсін. Сльоскана до своїх родичів; »Досвіди тюрми це найбільші й найкрасші з моїх внутрішних переживань, хоч як важкою є неможність приносити Безкровну Жертву. Ніколи не одержав я стільки ласк як у тих місяцях терпіння. Моліться за мене, не плачте. Я навчився тепер любити всіх людей безя виїмку, навіть тих, котрі — як моглоби видаватися — на любов не заслугують. Вони є найбіднійшими споміж усіх«.

Ідеал католицької школи. — Німецькі католики уряджують кождого року т. зв. „Schulsonntag" сеє посвячують одну неділю шкільним справам. Є нею звичайно четверта неліля адвенту. В біжучім році з цеї нагоди епископи Баварії взивають вірних до молитов і пожертв в хосен католицької школи, при чому начеркують ідеал такої школи.

Зразком католицької школи є така школа, яка повстає з почину реалізації засад католицької віри.

1) Школа служить дитині головно в той спосіб, що служить єї души. А души служить тоді, коли дбає не тільки про навчаннє але також про вихованнє, опираючи методи навчання на виховних основах. Зразкова католицька школа мусить бути виховним заведеннєм.

2) Ціль виховання мусить бути найвисша. Такою ціллю

є моральне удосконаленнє. Так учитель як ученик можуть знайти ідею моральної звершености тільки в релігійному погляді на світ. Тому релігійні переконання мусять творити підвалини шкільної праці. Зразкова католицька школа мусить бути школою з релігійним напрямком.

3) Характер і духовий напрям нацає школі в головній мірі й майже виключно учитель. Тому школа о напрямку релігійнім домагаєсь беззастережно такого учителя, якого спосіб думання є релігійний і який високо стоїть під релігійним зглядом. Званнє учителя се праця в службі Богу, це апостольство, священодійство, душпастироване в найглибшім значінню слова. Зразкову католицьку школу може творити тільки учитель, в якому живе правдиво священичий дух.

4) Школа забуває на своє властиве, первісне джерело й минається зі своїм суттєвим завданнєм, якщо вважає себе виключно односторонним, державним твором. Учитель відкидає найкрасші елементи — признаки свойого звання, якщо вважає себе тільки функціонарем держави. Школа працює над цитиною в першу чергу по вимогам закона природного з доручення родини. Від рідні одержує учитель свої права й власти над дитиною. Тільки така школа працює добре, яка вважає себе за одно з родиною й ніколи не легковажить еї домагань. Зразкова католицька школа вимагає якнайтіснійшого звязку між школою і християнською родиною.

5) Сьогодні поручають як нову мудрість, щоби школа ставила собі як найвисшу виховну ціль любов батьківщини й суспільного духа. Є це безсперечно ціль гарна але не одинока й найвисша. Щоби можна було вщіпити в серце молоді любов вітчини належить наперід здійснити те, що важніше; молодий чоловік мусить мати спромогу поконати темні сили внутрі самого себе та окружаючім його світі й мусить уміти давати розвязку важних, життєвих питань.

Зразкова католицька школа має підготовити молодь до ясного погляду на світ та до моральної побіди в житті.

Ось зразок нашої школи!

„Catholica Unio“ для Росії. — Безоглядна боротьба проти релігії в Совітській Росії мусить будити поважні але

й болісні рефлєксії в душах тих християн, які знають і розуміють перебіг цілої борби, її обяви й ціли. У всіх совітських школах так висших як і низших особливож військових навчають учителі, які всякими можливими способами стараються впоїти студентам і дітям атеїзм. В 1923. р. утворено »Інститут для розповсюднення атеїзму«, якого управа спочиває в руках ославленого комісара »освіти« Луначарського. Протирелігійна пропаґанда має на своїх услугах пресу, аґенти розкидають між населеннє безбожні ґазети, та летючки в міліонах примірників. На державних домах видніють написи: »Релігія це опіюм для народа«.

Разом з переслідуваннєм релігії шириться деморалізація. Подруже в Росії так яби не істнувало. Вільна любов стала державною мораллю. Серед доростаючої молоді, вихованої в атмосфері безбожности, шириться в застрашуючий спосіб проституція і всякі злочини. Ця молодь стане колись небезпекою не тільки для Росії але для цілого світа, бо духові й моральні недуги не знають політичних границь а та пощесть з часом загрозить християнській культурі й усьому людству.

Католицький світ не може глядіти зі заложеними руками на те, що діється на сході. Росія стала сьогодні до певної міри місийним краєм, більш небезпечним і невдячним чим всякий инший місийний терен. Католицький світ мусить для цеї нещасної землі приготовити священиків-місіонарів, які в догідну хвилю приступилиб там до діла відбудови. Це обовязок католиків цілого світа.

О. Др. Бавр подаючи це в „Kirchenzeitung" каже, що цей обовязок тяжить особливо на Німцях. »Німці — каже він — причинилися найбільше до підорвання єдности Церкви на Заході та до завдання християнству ран, яких наслідки саме в найновіших часах набирають чимраз більшого значіння також у краях Сходу. Тому маємо особливий обовязок співпрацювати над приверненнєм єдности всіх розєднаних братів. А далі, якраз батьки російського большовизму ходили до школи німецької фільософії такого Геґля та Фаєрбаха... В кінци Німці поносять безпосередно вину побіди большевизму, бо 1917. р. Лєнін і Троцький з підмогою німецьких міліонів, під охороною німецького ґенерального штабу переїхали через Німеччину до Росії, щоби там підготовити та перевести діло знищення.

А це діло духового бурення всіх християнських цінностей проникає сейчас з цілою силою через совітські кордони до Німеччини й до всіх инших країв світа. Коли отже причиняємося до поборення большовицького атеїзму... то це не тільки справа нашого спеціяльного обовязку але це наказує нам наш інтерес самозбереження«.

В ціли привернення духової і релігійної єдности між Сходом а Заходом як рівнож в ціли уділення помочі й попертя переслідуваному в Росії християнству, зістала покликана до життя »Catholica Unio«, яка узискала благословеннє св. Отця. Має вона стати для Сходу а головно для Росії тим, чим є для місій місийні союзи. »Catholica Unio«, наміряє передовсім основувати монастирі та семинарії, в яких будуть образуватися російські священики й монахи. Того рода російський унійний монастир істнує вже в Amay в Бельгії. Инший має бути вкоротці оснований в Німеччині. В Римі вибудовано вже російську, католицьку, духовну семинарію; подібні семинарії є надто в Ліль і в Альбертині.

Від Редакції!

Повідомляється Всеч. ОО. що Редакція приступить до печатання окремими випусками проповідей шойно тоді, коли більшість Отців бодай 500, жертвують на повисшу ціль 2 зол. і зложать відповідну заяву в канцелярії Еп. Консисторії. Дотепер вплинули такі заяви всего від кількох деканатів.

Рівнож просить Редакція II-ої части Еп. Відом. Всеч. ОО. надислати їй інтересні дані з рел. мор. життє в парохіях, случаї з моральної богословії до розвязки, поміщення з душпастирської праці тощо.

Накладом гр. кат. Еп. Консисторії в Перемишлі.
Друкарня гр. кат. Капітули в Перемишлі.